

PERSBERICHT

24 november 2015

Koesterbeelden, een weg voor personen met dementie in rouw

Dementie zet het leven van wie ermee geconfronteerd wordt helemaal op zijn kop. Maar personen met dementie rouwen ook en ook zij verdienen aangepaste ondersteuning in dit rouwen. Speciaal voor hen werd er een methodiek ontwikkeld op basis van een fotoboek. Koesterbeelden legt een link naar de emoties van het moment en maken rouw plots bespreekbaar voor personen met dementie

Dementie is een ernstige aandoening die berust op een geleidelijke achteruitgang van het functioneren van de hersenen. De symptomen zijn afhankelijk van de vorm van dementie maar geheugenstoornissen zijn vaak het meest prominent. Daarnaast zijn er ook veelal problemen met het denken en met taal, zijn er veranderingen in het gedrag en/of het emotionele functioneren. Op termijn wordt een persoon met dementie afhankelijk van de hulp van anderen. Het openbaart zich vooral op latere leeftijd. Aangezien het percentage ouderen in onze bevolking toeneemt, worden steeds meer mensen met deze aandoening geconfronteerd. Als gevolg van de vergrijzing is te verwachten dat de prevalentie van dementie in de komende jaren zeker nog zal toenemen, dat de personen met dementie een belangrijke doelgroep van zorgmedewerkers - en zo ook van pastores - zullen blijven.

Rouwzorg aangepast aan uitingen van rouwen bij personen met dementie

Als pastores op zo'n momenten van rouw op een zo goed mogelijke manier er willen zijn voor personen met dementie, moet men dus rekening houden met de eigenheid van dementie. Gezien de overspoelende emoties bij de rouwende persoon met dementie moet de aanwezigheid van de medewerker 'containing' uitstralen: we blijven binnen de waterval van tranen of roepen of... stevig overeind. Reminiscentie door middel van zintuiglijke prikkels werkt om mensen met dementie op verhaal te laten komen. Het werken met foto's is hiervan een specifieke vorm waarmee Kristien Henderickx zelf reeds veelvuldig ervaring opdeed in het Woonzorgcentrum waar ze werkzaam is. Doordat dementie gekenmerkt wordt door retrogenese, moet er veel meer plaats gegeven worden aan de beleving en de emoties van het moment dan aan het proberen achterhalen van feiten, het werken op basis van cognities.

Daarom stellen we vandaag een impuls voor die een weg kan zijn voor personen met dementie in rouw. Het fotoboek **Koesterbeelden** werd oorspronkelijk ontwikkeld als integratie-opdracht bij het Postgraduaat rouw- en verliesconsulent, dat door de auteur in 2013 aan de Arteveldehogeschool in Gent werd gevolgd. Bij het ontwikkelen van het fotoboek **Koesterbeelden** heeft Kristien Henderickx rekening gehouden met de eigenheid van rouw bij personen met dementie, met het hedendaagse model van kijken naar rouw én met het specifieke van rouwzorg door pastores.

Het fotoboek **Koesterbeelden** kan bekeken worden als een verzameling van heel toevallig geselecteerde, verscheiden foto's waar iedereen gewoon kan doorbladeren. De keuze voor een grote verscheidenheid aan foto's is ingegeven door de nadruk op de uniciteit van een persoon én dus ook van zijn rouwstijl. Het zijn ook foto's die een grote verscheidenheid aan emoties kunnen oproepen. Kristien Henderickx wil immers bestaansrecht geven aan alle gevoelens. Daarnaast hield ze bij de keuze van de foto's er ook rekening mee dat ze zowel een verliesgerichte als wel een herstelgerichte rouwstijl kunnen ondersteunen.

De vormgeving van het fotoboek

Bij de vormgeving van het fotoboek hield de auteur in de eerste plaats rekening met de doelgroep 'personen met dementie'. Zij willen het fotoboek zelf in handen kunnen nemen én de bladzijden omkeren. Daarom is voor een hanteerbaar formaat van 20x20 gekozen én voor een stevige uitvoering met

een dikke kartonnen kaft, bladzijden uit dik fotopapier afgewerkt met een spiraalbinding. Dit actief 'fotokijken' komt ook de concentratie van een pastorant met dementie ten goede.

Rekening houdend met het accent dat we bestaansrecht willen geven aan alle gevoelens, werd er niet gekozen voor één kleur als achtergrond van alle foto's wat esthetisch misschien de voorkeur zou hebben. De verschillende uitgekozen achtergrondkleuren hangen samen met verschillende emoties: zowel lichte als donkere, zowel harde als zachte kleuren kregen een plaats.

Het fotoboek wordt begeleid door een handleiding, geschreven voor de zorgenden en de pastores. Het schetst de achtergrond van de problematiek en geeft een inzicht in het rouwen samen met personen met dementie. Daarnaast wordt de werkvorm uitgebreid beschreven aangevuld met een reeks van invalshoeken die bij elke foto het gesprek op gang kunnen brengen.

Koesterbeelden is ideaal om te gebruiken op alle plekken waar zorg wordt gedragen voor personen met dementie: binnen woonzorgcentra, maar zeker ook in de thuiszorg. **Koesterbeelden** is uitgewerkt met personen met dementie voor ogen, maar zeker ook bruikbaar binnen de rouwzorg voor personen zonder dementie waarbij deze visuele impuls een hulpmiddel kan zijn om tot gesprek te komen

Over de auteur

Kristien Henderickx (1978) ging met een licentiaatsdiploma godsdienstwetenschappen op zak en na een specialisatiejaar 'pastoraal in de gezondheidszorg' als pastor aan het werk. Binnen de context van het algemene ziekenhuis en het woonzorgcentrum kregen personen met dementie heel snel een speciale betekenis voor haar.

Nu werkt ze reeds 14 jaar als pastor voor Zorgnetwerk Trento waar op beide campussen (Moerzeke en Zele) een afdeling voor personen met dementie is ondergebracht. Binnen het ZNW Trento wordt men altijd uitgedaagd om zijn blik te verruimen, dus in 2012-2013 stond zo het postgraduaat Rouw- en Verliesconsulent aan de Arteveldehogeschool in Gent op het programma.

Zij is sinds één jaar ook de coördinator van de beroepsvereniging voor katholieke pastores in de gezondheids- en welzijnszorg.

Ze getuigt zelf over haar werk: "Ik krijg telefoon van de afdeling met personen met dementie dat Lydia al een half uurtje enorm onrustig en wenend rondloopt, steeds zeggend: 'Mijn moeder is plots overleden, ik moet naar haar toe...' Of ik eens langs kan komen. Ik denk terug aan een jaartje geleden toen Lydia en ik samen het fotoboek Koesterbeelden doorbladerden en zij me het volgende vertelde bij de foto van het Mariabeeld uit onze kapel: "Zij heeft haar kindje vast en ik heb ook een dochter. Zij daar noemt Maria, he. Ik heb mijn dochter Annemarie genoemd naar mijn moeder; dat wou ik haar geven omdat ik haar zo graag zie... Ik mis haar enorm..." Lydia en ik trekken samen naar onze kapel, naar het Mariabeeld met haar kindje op de arm... en de rust keert weer... voor een tijdje..."

Einde persbericht - noot voor de redactie - niet voor publicatie

U kan de auteur bereiken via e-mail: kristien@koesterbeelden.be of per +32 498 67 11 94

ISBN 978 90 77160 084 - D/2015/9617/1 - NUR 749 - Adviesverkoopsprijs 29,50 euro

Uitgegeven door Koppa Digitale Media - Heerveldstraat 4/A - 3510 Kermt - uitgeverij@koppa.be
Uitgever Kris Pattyn is te bereiken via e-mail kris@koppa.be of per +32 485 74 70 34